

Den Dialogiske Samtalemodel (DCM) som metode til inndragelse

27. Februar 2018
Prosjekt Bedre Børneinddragelse
v/May Lindland
www.barnesamtalen.no

Vi vet at...

- ...barn ikke forteller lett om opplevelser av mer eller mindre stressfylt og traumatisk karakter.
- ...det kan være svært vanskelig å finne ordene som beskriver opplevelser barn aldri har fortalt om før.
- ...overgrepserfaringer skaper taushet hos barn.

Så hvordan kan vi gi barna muligheten til å fortelle og opplevelsen av bli lyttet til?

Barnesamtalen DCM

- Dialogical Communication Method (DCM)
- Evidensbasert samtalem metode utviklet av Kari Gamst og Åse Langballe
- Først utviklet til bruk i politiets tilrettelagte avhør av barn
- Senere tilpasset barneverntjenesten
- I dag får flere yrkesgrupper som jobber med barn opplæring i metoden

Hvorfor?

- Det påvises en klar sammenheng mellom den voksnes kommunikasjonskompetanse og barnets motivasjon og evne til å fortelle om personlige, sensitive opplevelser.
- Kvaliteten på relasjonen mellom voksen og barnet, påvirker barnets forutsetninger til å formidle seg.
- Profesjonelle barnesamtaler forutsetter at den voksne behersker en kommunikasjonstilnærming som både får barnet til å huske og ville fortelle hva det har opplevd.

Hva er DCM?

- Kommunikasjonsprinsipper satt i system
- Målrettet samtale
- Væremåte og holdning
- Fysiske rammebetingelser
- Strukturert, spesifikk og konkret, men også åpen og fleksibel

Det er du som vet best hvordan det er å være deg

- Samtalen rettes mot barnets virkelighet
- Samtalen er en dialog mellom to subjekter
- Barnet oppfattes som likeverdig samtalepartner

(Gamst & Langballe, 2004)

Barnesamtalens mål:

At barnet er den som dominerer samtalen
og uttrykker seg mest mulig i
fri fortellende form!

Hva er fri fortelling?

- Når barnet formidler seg med flere setninger eller ytringer etter hverandre
- Den voksne lytter aktivt

De krangler ganske ofte.... Men ikke hver dag....
Egentlig mest når mamma er full.

Hvorfor er fri fortelling viktig?

- Barnet danner egne ledetråder som letter minneprosessen
- Motivasjonen for videre formidling øker
- Har høyere troverdighet enn svar fra direkte utspørring

Hvordan oppnå fri fortelling?

Still åpne spørsmål og
lytt aktivt!

Barnet er bare så motivert til å snakke
som den voksne er til å lytte!

Lytt aktivt!

- Gjenta og bekreft barnet
- Gi barnet pauser
- Be barnet fortelle mer!
- Bruk oppsummeringer aktivt

1. Forberedende fase

2. Kontaktetableringsfasen

3. Innledende prosedyrer

4. Introduksjon til tema

5. Fri fortelling

6. Sonderende fase

7. Avslutning

8. Oppfølging

Et barns opplevelse

Jeg må bare si en ting til... Det er det at du er faktisk den beste jeg har møtt. Jeg merker det at du liksom.. du sitter og hører på meg, du sitter og ser på meg og du liksom... du... du svarer på en måte... og så er du veldig hyggelig da... jeg kjenner det at.. jeg blir liksom kjent med deg uten å kjenne deg. Det er litt vanskelig å forklare hva jeg mener, men... siden du er voksen og sånn er det litt sånn.... For dem andre voksne jeg har møtt dem er litt sånn, sitter der liksom og skriv og skriv og skriv og sånn og.. men du sitter der og ser på meg, og du hører på meg, du bryr deg. Og så er du bare grei i deg selv du!

Kompetanseprogrammet

- Teori og metode
- Kommunikasjonstrening i grupper
- Individuell veiledning
- Fagdager om traumer og særlige utfordringer og etiske dilemmaer

En barnevernsarbeiders opplevelse:

Før opplæring:

Vi får vite om hva som har skjedd og da spør vi ikke mer, for vi tror vi vet hvordan barna har det.

Etter opplæring:

Vi brukte samtalemotoden på barn som vi har snakket med før. For første gang fortalte de hva de egentlig hadde opplevd.

Tendenser etter opplæringen

- Styrket barneperspektiv
- Gjennomfører flere samtaler med barn
- Tryggere i å snakke med barna om de vanskelige temaene
- Går mindre «rundt grøten»
- Fått et felles språk, knagger, til å forberede samtalene

Utforske barnets tanker, refleksjoner og løsningsforslag

V: Hvis du hadde forandre på hva du vil, hva hadde du forandret på i livet ditt da?

B: hmm..ja det har vel litt med mamma å gjøre.. Eller... Altså hun er jo ærlig og sånt

V: Hmm

B: men at når hun forteller ting vi skal gjøre og sånn så skjer det da

V: mmm

B: det faktisk skjer. For at man venter på det.

V: hmm

B: og når man har gått og ventet på det da og så skjer det ikke og sånn... At mamma hadde fulgt de planer hun hadde satt

V: Fortell om det

B: ..mamma sa at vi skulle.. At vi skulle feire bursdag neste lørdag og sånn. Også skjedde det aldri.....
Gutt 12 år

Hva har barnesamtalen DCM ført til?

- Styrket barneperspektiv
- Barnet blir mer synlig i egen sak
- Kan føre til bedre hjelpetiltak
- Kan avdekke omsorgssvikt tidligere

Hvorfor gjør dere ikke reklame for barnesamtale?

Jeg hadde aldri hørt om barnesamtale før.

Dere burde gjøre reklame for det

sånn at barn vet at det finnes.

Ole 8 år